

#Compartim. Ruralitat i cultura: governança, criteri públic i decisions

Published by [Interacció](#) [1] on 16/02/2026 - 11:12 | Last modification: 23/03/2026 - 10:47

Aquesta setmana no presentem un dossier temàtic sobre ruralitat. Partim d'una situació concreta que molts municipis reconeixen: projectes culturals viables que depenen més de decisions institucionals que no pas d'idees o recursos. La pregunta és de governança. Amb quin criteri públic es decideix què pot passar culturalment als territoris rurals i quins límits ho condicionen.

Els textos seleccionats aborden relats mediàtics, pràctiques creatives arrelades, marcs normatius, paisatge, infraestructures comunitàries i models europeus. Llegits conjuntament configuren un camp de decisions públiques. No descriuen una tendència. Permeten observar com s'articulen cultura, territori i poder institucional.

Llegir-los com un sol conjunt permet entendre que el debat no és sectorial sinó sistèmic.

La ruralitat apareix així com un espai on es fan visibles tensions entre imaginari i regulació, entre voluntat política i instruments disponibles, entre iniciativa local i coordinació multinivell. Parlar de cultura en aquests contextos implica assumir que el que és possible no depèn només del talent o de la demanda. Depèn sobretot de com es planifica, es regula i es prioritza.

Aquest marc obre una pregunta prospectiva inevitable: quines condicions institucionals poden fer sostenibles aquestes pràctiques en el temps.

Relat televisiu i simplificació del rural

'El foraster' de Quim Masferrer: quan el

xou empobreix el relat rural

Albert Brosa, 23 de gener 2026

L'article analitza críticament una formulació publicitària que afirma que "el millor de cada poble és la seva gent". L'autor sosté que aquesta simplificació esgota la complexitat del món rural i desplaça altres elements que configuren la vida col·lectiva, com el paisatge, els espais i les estructures socials. En un context on la ruralitat és al centre del debat demogràfic i territorial, les representacions superficials poden reforçar tòpics i debilitar la comprensió pública del territori.

Pistes per als municipis

La representació del territori forma part de la política cultural. Quan es mostren només persones i no estructures, s'orienta la mirada col·lectiva cap a una lectura parcial. Un exemple concret és quan un municipi dissenya campanyes de promoció que només mostren testimonis personals i no expliquen teixit econòmic, equipaments o projectes. Incorporar complexitat en el relat institucional ajuda a entendre millor com interactuen veïns, espais i condicions materials.

Llegiu l'article complet: [Comunicacio21](#) [2]

Renaixement rural i pràctiques creatives

Tornar al camp per crear

Dina Borich, 4 de febrer de 2026

L'article aborda una tendència creixent en què artistes i col·lectius s'instal·len en entorns rurals no com a estades puntuals sinó com a processos d'arrelament. Aquest moviment respon a la necessitat de repensar ritmes, relacions i formes de producció cultural, allunyant-se de lògiques accelerades. Les experiències descrites comparteixen una relació estreta amb el lloc i una reflexió sobre el paper de la cultura en el món rural.

Pistes per als municipis

Aquestes pràctiques mostren que el suport públic pot entendre's com a acompanyament de processos i no només com a finançament d'activitats. Per exemple, quan un ajuntament facilita espais de treball estables o allotjament temporal, incideix directament en la continuïtat dels projectes. Quan es consideren variables com temps, continuïtat i relació amb l'entorn, la política cultural municipal incideix en quin ecosistema creatiu es consolida.

Llegiu l'article complet: [Arrels](#) [3]

Cultura rural com a estructura, no com a apèndix

món rural

Cultura en xarxa per a la revitalització del

Òscar Palau, Damià Amorós, Gerard Bosch, 22 de desembre de 2025

La jornada d'ARCA situa la cultura com a eix estratègic del desenvolupament rural. El debat identifica mancances estructurals i planteja la necessitat de models participatius, coordinació institucional i estructures estables. La qüestió no és només de recursos, sinó de model cultural i territorial.

Pistes per als municipis

Quan es reclamen estructures estables i coordinació multinivell, s'està redefinint el paper municipal dins l'ecosistema cultural. Això es tradueix sovint en decisions concretes com assumir coordinacions territorials o liderar xarxes locals d'entitats. La política local pot actuar com a infraestructura relacional que connecta actors, projectes i identitat territorial.

Llegiu la relatoria completa: [Nou Congrés de Cultura Catalana \[4\]](#)

Masies: patrimoni bloquejat, futur en disputa

institució resilient, si la llei ho permet

«Masos Vius»: De la masia enrunada a una

Meritxell Martín i Pardo, 18 de gener de 2026

L'article analitza la crisi de la masia catalana en relació amb l'èxode rural i un marc normatiu complex que dificulta la rehabilitació i l'ús productiu. La sostenibilitat rural apareix vinculada a reformes legals, instruments integradors i governança territorial.

Pistes per als municipis

El debat posa de manifest que planejament i regulació també són decisions culturals. Quan la viabilitat d'un Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

projecte depèn d'autoritzacions, terminis o interpretacions normatives, el municipi es converteix en espai clau d'articulació entre patrimoni, activitat i formes de vida possibles.

Llegiu l'article complet: [Nuvol](#) [5]

Paisatge, reconeixement i estratègia

Compareixença de Prioritat i el Consell

Comarcal a la comissió de Cultura del Parlament de Catalunya

Redacció, 29 de novembre de 2025

La compareixença sobre la candidatura del Priorat a Patrimoni Mundial posa en relleu anys de treball territorial i governança compartida. El reconeixement internacional es construeix a partir de coordinació institucional i visió estratègica.

Pistes per als municipis

Integrar el paisatge cultural en instruments de planejament implica definir si el territori actua només com a valor simbòlic o com a criteri real d'orientació política. Aquesta decisió incideix en com es prioritzen projectes, usos i inversions.

Llegiu l'article complet: [Prioritat](#) [6]

Espais culturals com a infraestructura democràtica

Third Places - Houses of Culture and

Exchange Furthering Democracy

Sylvia Amann, inforelais, 6 de febrer de 2026

El programa alemany impulsa espais culturals com a nodes de participació i cohesió social en zones rurals. El model prioritza governança oberta, processos participatius i sostenibilitat relacional.

Pistes per als municipis

Considerar estratègics els espais que sostenen relacions socials implica entendre la infraestructura cultural més enllà de l'edifici. El focus es desplaça cap a les condicions institucionals que fan possible intercanvi, continuïtat i participació.

Llegiu l'article complet: [Creatives Unite](#) [7]

Ateneus i vida comunitària

Pobles culturals, pobles vius. Els ateneus com a punt clau per a la vida comunitària de la ruralitat

Marta Rallo Arnau, 8 de gener de 2026

Els ateneus apareixen com a espais de sociabilitat intergeneracional i producció cultural en contextos de despoblació. Més que equipaments, funcionen com a nodes de vida comunitària.

Pistes per als municipis

Reconèixer aquestes entitats com a infraestructures culturals implica decisions sobre finançament, aliances i estabilitat. Quan s'incorporen a estratègies territorials, la política pública assumeix que la vida comunitària també forma part de la governança cultural.

Llegiu l'article complet: [Frontissa](#) [8]

Lectures que amplien el marc

Les dues peces següents s'inclouen perquè funcionen com a claus interpretatives del conjunt i permeten llegir els casos anteriors amb una perspectiva sistèmica.

Recosir el país amb la cultura / Joan Subirats, 8 febrer 2026

La tesi sosté que la cultura és infraestructura social bàsica per generar sentit i vincles en societats incertes. Des d'una mirada municipal, això implica assumir el municipi com a agent educatiu i cultural capaç d'articular

urbanisme, educació, salut i cohesió. Catalunya disposa d'una extensa xarxa d'equipaments. El repte no és només ampliar-la, sinó coordinar-la estratègicament i concebre-la com a política pública integrada.

Aquesta lectura dialoga amb els textos principals de la setmana perquè desplaça la cultura de l'activitat cap a l'arquitectura institucional. Si la ruralitat es juga en governança, també es juga en la capacitat de convertir equipaments dispersos en sistema coherent. [Ara.cat](#) [9]

Periferia, classes populars y la promesa incumplida del intelectual orgánico / El Antropólogo Perplejo, 4 febrer de 2026

L'article analitza l'emergència de veus provinents de barris i trajectòries populars al debat públic, i posa en dubte la seva capacitat de transformar estructures socials profundes quan entren en circuits de legitimació cultural. La crítica apunta al risc que la representació simbòlica substitueixi el canvi estructural.

Aquesta reflexió ressona amb el fil de la setmana: la cultura pot visibilitzar realitats, però sense instruments, regulació i arquitectura institucional el relat no altera les condicions materials. La qüestió no és només qui parla en nom del territori o de les classes populars, sinó quines decisions públiques sostenen o limiten la seva capacitat d'incidència [El Antropólogo Perplejo](#) [10]

Llegits en seqüència, textos principals i lectures associades no ofereixen una postal del món rural. Configuren un mapa de governança cultural. Del relat institucional que decideix què mostra i què omet fins a les autoritzacions que fan viable una masia, de la cessió d'espais que dona continuïtat a un projecte fins a la definició d'un ateneu com a infraestructura estable, el fil conductor és el criteri públic.

La ruralitat no es decideix amb més activitat ni amb més visibilitat. Es decideix quan s'interpreta una norma, quan es prioritza una inversió, quan es dota d'estabilitat a una xarxa o quan es redueix un projecte a esdeveniment puntual. En aquests gestos aparentment tècnics es delimita què pot consolidar-se i què queda fràgil, quins projectes arrelen i quins topen amb límits institucionals.

La pregunta no és què passa als pobles. La pregunta és quines decisions institucionals fan possible —o inviable— que els projectes es mantinguin en el temps.

Categories: Compartim

Categories: Sèries editorials

Tags: governança cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: planificació cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: petits municipis

- [11]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2026/02/compartim-setmana-6-7>

Links:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>
- [2] <https://comunicacio21.cat/opinio/el-foraster-quim-masferrer-quan-el-xou-empobreix-el-relat-rural-albert-brosa/>
- [3] <https://arrels.info/noticia/tornar-al-camp-per-crear/>
- [4] https://noucongres.cat/media/upload/pdf/relatoria-montblanc-rural-arca_1766593200.pdf
- [5] <https://www.nuvol.com/art/arquitectura/masos-vius-de-la-masia-enrunada-a-una-institucio-resilient-si-la-llei-ho-permet-468722>
- [6] <https://prioritat.org/video-compareixenca-de-prioritat-consell-comarcal-parlament/>
- [7] <https://creativesunite.eu/article/third-places-houses-of-culture-and-exchange-furthering-democracy>
- [8] <https://www.frontissa.cat/opinio/106842/pobles-culturals-pobles-vius-els-ateneus-com-a-punt-clau-per-a-la-vida-comunitaria-de-la-r>
- [9] https://www.ara.cat/opinio/recosir-pais-cultura_129_5625729.html
- [10] <https://antroperplejo.wordpress.com/2026/02/04/periferia-clases-populares-y-la-promesa-incumplida-del-intelectual-organico/>
- [11] <https://interaccio.diba.cat/node/10351>